

وابستگی ایران به ۱۶ میلیون تن نهاده دام و دلارهایی که حراج میشود/ مدیر وزارت جهاد: امکان تولید ۵ میلیون تن در ۱ سال را داریم

در حالی سالانه ۱۶ میلیون تن نهاده دامی شامل ذرت، جو و کنجاله سویا با صرف میلیاردها دلار وارد کشور می کنیم که مدیرکل غلات وزارت جهاد کشاورزی می گوید: با بکارگیری ظرفیت های داخلی و اتخاذ سیاستهای جدید در یک سال امکان تولید ۳۰ درصد این رقم در داخل وجود دارد.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی، به نقل از مشرق؛ انواع نهاده هایی که برای جیره غذایی دام و طیور و آبزیان در کشور مصرف می شود حدود ۷۲ میلیون تن است که سالانه ۱۶ میلیون تن (حداکثر) آن را وارد و مابقی آن را از طرق مختلف مانند کشت، چرا در مراتع و استفاده از بقایای کارخانجات صنایع غذایی تامین می کنیم؛ برای تامین همین کسری از محل واردات با مشکلات زیادی برای تامین ارز مواجه هستیم و منطقی است که برای تامین امنیت غذایی بتوانیم آنها را در داخل کشور تولید و تامین کنیم.

نهاده های دامی که به طور معمول در کشور استفاده می شود از منابع مختلفی شامل دانه ذرت و جو، یونجه و سایر لگومها، سورگم، ذرت علوفه ای، انواع کنجاله، کاه و کلش، سبوس برنج و گندم، مراتع، بقایای زراعت و پسماند کارخانجات صنعتی است که بخشی از آن در داخل کشور و بخشی آن با واردات تامین می شود.

میزان مصرف، تولید و واردات ۳ نهاده دامی اصلی کشور چقدر است؟

میزان مصرف نهاده های دامی اصلیدر کشور که بخش مهمی از واردات نهاده هم برای همین محصولات است، یعنی ذرت، ۹ میلیون و ۲۰۰ هزار تن، کنجاله سویا ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تن و جو نیز ۶ میلیون ۳۰۰ هزار تن است.

البته سایر نهاده های دامی مانند کنجاله کلزا نیز به میزان ۲۰۰ هزار تن در سال تولید می شود این موارد به غیر از علوفه ها (خشبی) از عمده نهاده های دامی عمده مصرفی در کشور است.

میزان تولید داخلی سه نهاده دامی اصلیدر مقایسه با واردات و مصرف خیلی کمتر است، به طوری که سالانه حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن ذرت، حدود ۴۰ هزار تن کنجاله سویا و ۳ میلیون و ۹۰۰ هزار تن جو تولید می شود.

میزان واردات سه نهاده دامی اصلی هم شامل ۸ میلیون تا ۸ میلیون و ۵۰۰ هزار تن ذرت، ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تن کنجاله سویا و ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن جو است.

تولیدات زراعی علوفه هم به شرح جداول ذیل است:

جدول ۱- تولید محصولات علوفه ای در سال ۱۳۹۹

نام محصول	تولید (هزار تن)
علوفه های سیلویی	۱۶۲۰۰
*علوفه های خشبی	۶۷۰۰
دانه ذرت و جو	۵۰۰۰
کاه و کلش	۱۶۶۰۰
جمع	۴۴۵۰۰

*علوفه های خشبی شامل: یونجه، شیدر، اسپرس، ماشک ها و خلروسیلویی شامل، سورگوم، ارزن، ذرت سیلویی، چغندر علوفه ای است

جدول ۲- مقدار تولید محصولات علوفه ای به تفکیک در سال زراعی ۱۳۹۹

نام محصول	تولید (هزار تن)
جو	۳۹۰۰
ذرت دانه ای	۱۲۰۰
یونجه	۶۰۰
سایر لگوم ها (شبدرد، اسپرس و ماشک)	۷۰۰
ذرت علوفه ای	۱۴۲۰۰
سورگوم و ارزان	۱۶۰۰
سایر (قصیل، چغندر علوفه ای، شلغم علوفه ای، ماش، منداب)	۱۵۰۰
کاه و کلش	۱۶۶۰۰
کل	۴۵۷۰۰

* ظرفیت تولید نهاده های دامی در کشور چقدر است؟

فرامک عزیز کریمی مدیر کل دفتر امور غلات و محصولات اساسی وزارت جهاد کشاورزی اظهار داشت: میزان نیاز به انواع محصولات علوفه ای و خوراک برای جیره غذایی دام و طیور در کشور در حال حاضر حدود ۷۸ میلیون تن است که از منابع مختلف داخلی و خارجی تامین می شود.

وی افزود: این نهاده ها شامل دانه ذرت و جو، یونجه و سایر لگومها، سورگم و ذرت علوفه ای، انواع کنجاله، کاه و کلش، سبوس برنج و گندم، مراتع، بقایای زراعت و پسماند کارخانجات صنعتی تامین می شود.

وی درباره وضعیت تولید این محصولات در کشور گفت: در زمینه تولید ذرت نیاز کشور بیش از ۹ میلیون تن است برای تولید این مقدار نیازمند ۱۰۲ میلیون هکتار زمین زراعی مرغوب و حدود ۱۵ میلیارد متر مکعب آب (حدود یک سوم آب زراعت کشور) آن هم در فصل تابستان هستیم که توان منابع آب کشور پاسخگوی این مقدار نیست.

وی افزود: بر اساس برنامه توسعه تولید دانه های روغنی در وزارت جهاد کشاورزی پیش بینی شده که ۲۰۰ هزار هکتار به زیر کشت دانه سویا برود که از این سطح زیر کشت ۵۰۰ هزار تن دانه سویا و ۴۰۰ هزار تن کنجاله سویا در مدت سه سال تولید شود.

عزیز کریمی همچنین درباره ظرفیت های تولید جو اظهار داشت: در حال حاضر ۳۰۹ میلیون تن تا ۴ میلیون تن تولید جو در کشور وجود دارد که ۷۰ درصد نیاز کشور را تامین می کند.

*** ۲۵ درصد به تولید جو در کشور اضافه شد**

وی افزود: با توجه افزایش قیمتی که در دو سال اخیر درباره قیمت این محصول رخ داده است خوشبختانه سالانه ۵۰۰ هزار تن به تولید این محصول اضافه شده و از ۳ میلیون تن در سال به ۴ میلیون تن ارتقا یافته است.

*** خوداتکایی ۹۰ درصدی در تولید جو با اقتصادی کردن تولید به راحتی دست یافتنی است**

مدیر کل دفتر امور غلات و محصولات اساسی وزارت جهاد کشاورزی گفت: با توجه به اینکه تولید جو زراعت پاییزه به حساب می آید به راحتی می توانیم ۹۰ درصد نیاز کشور را تامین کنیم به شرطی که از لحاظ اقتصادی برای تولید کنندگان به صرفه باشد و قیمت های منطقی برای خرید این محصول در نظر گرفته شود.

وی با بیان اینکه هر کشوری که ۷۵ تا ۸۰ درصد نیاز خود را تامین کند در تولید آن محصول خود اتکا به حساب می رسد گفت: به راحتی می توانیم تا ۹۰ درصد به خود اتکایی با افزایش تولید کشت دیم برسیم؛ حتی با جایگزینی با بخشی از گندم می توانیم به طور صد در صدی خودکفا شویم؛ البته باید احتیاط کرد که از میزان تولید ۱۳ تا ۱۴ میلیون تن گندم کم نشود و ثابت بماند.

مدیر کل دفتر امور غلات و محصولات اساسی وزارت جهاد کشاورزی ادامه داد: حدود ۱۴ میلیون تن ذرت علوفه ای و سیلویی که امکان واردات آن نیز میسر نیست به طور ۱۰۰ درصد در داخل تامین می شود؛ به جز محدودیت آب، توسعه هر زراعت متکی به بازده و سود اقتصادی برای کشاورزان نیز است.

*** امکان تولید ۳۰ درصد نهاده های دامی وارداتی در یک سال**

مدیر کل دفتر امور غلات و محصولات اساسی وزارت جهاد کشاورزی گفت: چنانچه الزامات طرح کاهش واردات نهاده های دامی از جمله تامین بذر و تعیین خریدار و کشت قراردادی محصول با قیمت مناسب فراهم شود، می توان تا بیش از ۳۰ درصد از واردات را در داخل تامین

کنیم در برخی موارد نیز امکان جایگزینی خوراک دام با محصولات دیگر داخلی میسر است که البته این امر نیازمند کار فرهنگسازی و تغییر در الگوی تغذیه دام و طیور است.

وی اظهار داشت: نهاده های دامی دامی مورد نیاز کشور ۷۸ میلیون تن در سال است که از نباتات، بقایای کارخانه ها و مراتع تامین می شود و در نهایت در سال حداکثر ۱۶ میلیون تن وارد می شود.

مدیر کل دفتر امور غلات و محصولات اساسی وزارت جهاد کشاورزی ادامه داد: بخش عمده ای از واردات نهاده های دامی مربوط به ذرت است که با توجه به اینکه این گیاه بومی منطقه ما نیست و محصول آب بری به حساب می آید امکان تولید کامل آن را نداریم اما در جو که دیگر محصول وارداتی است به راحتی می توانیم تا دو سال آینده خود اتکا شویم.

عزیز کریمی در باره میزان امکان خوداتکایی و جایگزینی کنجاله سویا با دیگر کنجاله ها گفت: کنجاله سویا را می توانیم با کنجاله کلزا، پنبه، آفتابگردان و کنجد جایگزین کنیم زیرا این موارد سازگاری بیشتری با شرایط محیطی ما دارند به طوری که کلزا محصولی پاییزی است و نیاز به اختصاص آب زیادی برای تولید ندارد.

وی اظهار داشت: برنامه پنج ساله ای نیز توسط همکاران ما در بخش دانه های روغنی برای تولید این محصولات در کشور تهیه و تدوین شده و قرار است در تولید روغن از ۱۵ درصد به ۵۰ درصد و در کنجاله از ۸ درصد به ۳۶ تا ۴۰ درصد برسیم و مابقی آن نیز با جایگزین ها تامین شود.

وی تاکید کرد: برای تامین کرسی نهاده های دامی در کشور، علاوه جایگزینی در برخی نهاده ها، با تولید خوراک دام در کارخانه های می توانیم در مصرف نهاده ها صرفه جویی ایجاد کنیم.

وی همچنین تاکید کرد: با تولید مرغ سائز نیز می توانیم میزان بهره وری تولید در کشور را افزایش دهیم و در نتیجه دان کمتری برای تولید مرغ هزینه کنیم که خود این امر نیز از میزان نیاز کشور به نهاده های دامی را کاهش دهد.

مدیر کل دفتر امور غلات و محصولات اساسی وزارت جهاد کشاورزی گفت: در جیره غذایی به جایی ذرت می توانیم تا بیست درصد محصولات دیگری مانند تریپتیکاله، ارژن، سورگورم دانه ای و جو بدون پوشینه را

جایگزین کنیم که در طرح کاهش نهاده های دامی به صورت یک ساله در حال آماده سازی است و تا ۱۰ روز آینده نهایی می شود.

وی درباره امکان تولید کاملینا در کشور گفت: گیاه روغنی و جدید به حساب می آید در ایران به حسای می آید و جایگاه خود را هنوز پیدا نکرده است به همین منظور در کشور بیشتر روی دانه های روغنی پنبه، سویا و آفتاب گردان برای تولید کنجاله کار می کنیم.

عزیز کریمی گفت: جایگزین ها هم می توانند ۵۰۰ هزار تن افزایش تولید در سال داشته باشند و تا در نهایت ۶۰ درصد نیاز کشور به کنجاله را تامین کنیم.

این مقام مسئول در پاسخ به اینکه نهاده های دامی در کدام استانها تولید می شود و آیا ظرفیت های تولید بیشتر مثل زمین و آب در این استانها وجود دارد گفت: سویا در استانهای اردبیل و گلستان و مازندران کشت می شود، جو، ذرت و محصولات علوفه ای در همه استانها امکان و سابقه کشت دارند.

وضعیت تامین بذور نهاده های دامی در کشور

عزیز کریمی در باره وضعیت تامین و تولید بذور تولید نهاده های دامی در کشور گفت: ۹۹.۴ درصد از بذور غلات، ۹۲ درصد بذر پنبه و دانه های روغنی، ۹۹.۸ درصد بذر سیب زمینی و ۹۰ درصد بذر علوفه و حبوبات مصرفی کشاورزان ایران در داخل کشور تولید و مصرف می شود.

وی اضافه کرد: کلیه بذور زراعت های جو، علوفه و سویا از محل تولید داخل تامین می شود. در کشت ذرت بیش از ۹۰ درصد از بذرهای تولید داخل استفاده شده و تولید داخل کفاف نیاز کشور را می دهد.

این مقام مسئول گفت: بذور ذرت خارجی موجود در کشور عمدتاً ارقامی با دوره رسیدگی کوتاه تر و با هدف ایجاد تنوع در ارقام با آب مصرفی کمتر به کشور وارد می شود و مورد استفاده کشاورزان قرار می گیرد.

سرویس خبری: دام و طیور و آبزیان

منبع: مشرق